

29. MARTS

NR. 462

Vådfodring med vand eller syrnede mælk til smågrise fravænnet ved 5 ugers alderen

Henning E. Nielsen, Viggo Danielsen og A. Eklundh Larsen
Afdeling for forsøg med svin og heste

Et tilskud af 2 liter syrnede mælk pr. kg. tørfoder stimulerede ædelysten hos smågrise i alderen fra 5 til 10 uger. Grisene fortærede 12 pct. mere foder end grise fodret med tørfoder plus selvvand. Grise der fik syrnede mælk havde endvidere 16 pct. større daglig tilvækst og udnyttede foderet 6 pct. bedre end grise på tørfoder. Syrnede mælk er et udmærket foder til smågrise, men det skal dog fremhæves, at der kræves gennemført en god hygiejne såfremt vådfodring skal anvendes, og der er ekstra arbejde forbundet med brug af mælk.

Der var et mindre positivt udslag for vådfodring med vand. Forskellen mellem denne fodringstype og tørfodring var dog så lille at praktiske hensyn må være afgørende for valg af metode.

Indledning

Den mest almindelige fodringsteknik til fravænnede grise – hvad enten fravænningen sker tidligt eller sent – er anvendelse af tørfoder med fri adgang til drikkevand. Hos slagtesvin har flere forsøg og praktiske erfaringer vist at våd- eller støbfodring øger ædelysten og dermed forbedrer tilvæksten og foderudnyttelsen sammenlignet med tørfodring. For smågrise er der ikke mange undersøgelser med vådfodring, selvom det for år tilbage var mest almindeligt at fodre smågrise med korn opblandet i syrnede mælk.

Materiale og metoder

Forsøget blev gennemført med i alt 90 kuld grise, hvoraf 30 var på Favrholt og 60 på »Sjæl-

land III«. Grisene blev fravænnet ved 5 ugers alderen og blev straks efter fravænningen indsat kuldvis i forsøget. Forsøgsperioden varede 5 uger.

Af pladshensyn blev grisene på begge forsøgsstationer indsat i stalde beregnet for slagtesvin. Staldforholdene specielt på Favrholt var langt fra ideelle for grise fravænnet ved 5 ugers alderen. Foderværdien af syrnede mælk og vådfodring blev således undersøgt i to staldmiljøer. Grisene blev fodret efter følgende plan.

Hold	1	2	3
Fodringsmetode	Tørfoder + vand ad lib.	Vådfoder m. vand	Vådfoder m. syrnede mælk og vand

Grisene i hold 2 fik ca. 2 l vand pr. kg tørfoder og hold 3 fik 2 l syrnede mælk og ¼ l vand pr. kg tørfoder.

Sammensætningen af de anvendte foderblandinger er vist i tabel 1.

Tabel 1. Foderblandinger til smågrise

Anvendt til hold	1 & 2	3
Korn	54,1	62,8
Sojaskrå	20,0	20,0
Skummetmælkspulver	6,0	0
Fiskemel	6,0	3,0
Hørfrø	3,0	3,0
Tørgær	3,0	3,0
Animalsk fedt	5,0	5,0
Mineralst. & vit.bl.	2,9	3,2
<i>Beregnet:</i>		
FES pr. kg	1,14	1,11
Råprotein pct.	23,4	20,0
Ford. protein g pr. FES	176	152

Der blev taget hensyn til den syrnede mælks næringsindhold for grisene i hold 3, idet foderblandingen til dette hold havde et ret lavt proteinindhold. Den indeholdt ikke skummetmælkspulver og kun halvt så meget fiskemel som blandingerne til hold 1 og 2.

Foderblandingerne blev givet som mel. Inden hver fodring blev foderet til grisene på hold 2 og 3 rørt op i den dertil svarende mængde vand eller mælk plus vand.

Der blev fodret to gange dagligt, og foderrationen blev tilpasset efter, at grisene skulle have ædt op inden næste fodring.

Resultater

Resultaterne af kemiske analyser af de to foderblandinger og af den syrnede mælk henholdsvis på Favrholt og Sjælland III er vist i Tabel 2. Desuden er vist en beregning af FEs pr. 100 kg i foderblandingerne samt i syrnede mælk.

Tabel 2. Resultater fra kemisk analyse af foderblandinger og af syrnede mælk

Anvendt til hold	1 & 2	3	Syrnede mælk	
			Favrh.	Sjælland III
Procentisk indhold af:				
Tørstof	87,5	87,4	8,7	8,6
Råprotein	23,1	19,2	2,7	3,2
Råfedt	7,5	7,6	0,4	0,3
Træstof	4,4	4,9	—	—
Aske	6,0	5,1	0,6	0,8
N-frie ekstraktst.	46,9	50,5	5,0	4,2
FES pr. 100 kg	115	111	12	12

Den syrnede mælk bestod delvis af kærnemælk. Fedtindholdet var noget højere end i skummetmælk og proteinindholdet lidt lavere. Indholdet af FEs pr. 100 kg svarede imidlertid godt til en gennemsnitskvalitet af skummetmælk. I tabel 3 er vist fordøjeligt indhold af protein og de vigtigste aminosyrer pr. FEs i fuldfoderet.

Tabel 3. Beregnet indhold af protein og aminosyrer i fuldfoder

Hold	1 & 2	3
<i>g ford. pr. FEs:</i>		
Protein	178	173
Lysin	10,5	10,7
Metionin	3,5	3,2
Cystin	2,7	2,5
Treonin	7,2	6,7

Resultaterne for grisene på Favrholt er vist i tabel 4.

Diarræfrekvensen var høj for alle grise, men der var en tendens til færre diarreer hos grisene der fik syrnede mælk. Syrnede mælk stimulerede grisenes appetit således at FEs pr. gris var højere for hold 3 end for holdene 1 og 2. Daglig tilvækst var samtidig højere for hold. 3. Der var ingen forskel på FEs pr. kg tilvækst mellem hold 2 og 3; men disse hold forbrugte mindre foder pr. kg tilvækst end de tørfodrede grise i hold 1.

Tabel 4. Foderoptagelse, tilvækst og foderudnyttelse for grise der har fået foder tørt, oplødt i vand eller syrnet mælk. Favrholt

Hold Foder	1	2	3
	Tørt	Vådt	
		Vand	Syrnet mælk
Antal kuld	10	10	10
Antal grise	93	92	93
<i>Vægt kg, ved:</i>			
Begyndelse, (5 uger) ..	8,9	9,4	9,0
Slutning, (10 uger)	14,3 ^b	15,6 ^a	16,7 ^a
FEs pr. gris	12,8 ^b	13,2 ^b	16,3 ^a
Daglig tilvækst, g	153 ^b	179 ^b	220 ^a
FEs/kg tilvækst	2,38 ^a	2,15 ^b	2,16 ^b
Diarréfrekvens	1,5	1,6	1,3

a, b: I denne og den efterfølgende tabel angiver forskelligt bogstav på samme linie statistisk sikker forskel $P \leq 0,05$.

I tabel 5 er vist de tilsvarende resultater for grise på »Sjælland III«.

Tabel 5. Foderoptagelse, tilvækst og foderudnyttelse for grise der har fået foder tørt, oplødt i vand eller syrnet mælk. »Sjælland III«

Hold Foder	1	2	3
	Tørt	Vådt	
		Vand	Syrnet mælk
Antal kuld	20	20	20
Antal grise	192	189	191
<i>Vægt kg, ved:</i>			
Begyndelse, (5 uger) ..	8,4	8,4	8,6
Slutning, (10 uger)	19,1 ^b	19,4 ^{ab}	20,2 ^a
FEs pr. gris	20,6	21,1	21,7
Daglig tilvækst, g	305	315	333
FEs/kg tilvækst	1,94	1,93	1,88
Diarréfrekvens	1,0	0,8	0,7

På »Sjælland III« var der også et positivt udslag for anvendelse af syrnet mælk, men forskellen var mindre end for grisene på Favrholt.

Diskussion

Der var et tydeligt positivt udslag for brug af syrnet mælk til de fravænnede smågrise. Det var tilfældet både på Favrholt under de mindre gode forhold og på Sjælland III, hvor staldforholdene var væsentligt bedre, men dog ikke ideelle for 5 uger gamle smågrise. Det er bemærkelsesværdigt, at udslaget for brug af syrnet mælk var størst under de dårligste staldforhold, i dette tilfælde på Favrholt.

Den syrnede mælk stimulerede appetitten idet grisene i gennemsnit fortærede 12 pct. mere foder i FEs end grise, der fik tørfoder og 9 pct. mere end grise, der fik foderet oplødt i vand. Den syrnede mælk havde desuden en gunstig indflydelse på grisenes sundhedstilstand.

Der var en tendens til en lidt større foderoptagelse hos de grise, hvor foderet blev givet opblandet i vand sammenlignet med tørfodring, men forskellen var lille og praktiske hensyn må være afgørende for hvilken fodringsmetode man vil anvende. Foderbesparelsen der blev konstateret ved vådfodring, kan muligvis forklares ved, at foderspildet er blevet mindre, fordi man helt kan eliminere støv fra foderet.

Hvis der er syrnet mælk til rådighed vil det være rimeligt at bruge det til de fravænnede grise. Det må dog fremhæves, at der kræves gennemført hygiejne, hvis man vil praktisere vådfodring til smågrise, og specielt ved mælkefodring må man regne med ekstra rengøringsarbejde i forbindelse med fodringen.

